

ČO JE MONTESSORI PEDAGOGIKA?

(filozofia, história, princípy, naše postrehy)

„Počujem a zabudnem. Uvidím a zapamätám si. Uchopím a pochopím.“

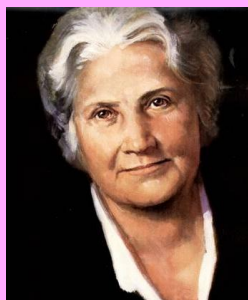
ÚVOD DO MONTESSORI:

Montessori pedagogika je rozsiahla a svetovo uznávaná metodická sústava. Zahŕňa v sebe nielen filozofiu rozvoja dieťaťa, ale hlavne konkrétne praktické postupy s množstvom pomôcok. Metóda Montessori vznikla na základe pozorovania fyziologického vývoja ľudského mozgu v rannom veku. Východiskom je ponúknuť deťom intelektuálne podnety v správnom čase (v konkrétnej senzitivnej fáze vývoja) a správnu formou. Podľa montessoriánskej školy je vhodné s deťmi začať pracovať už vo veku 2 až 2,5 roka, kedy nastáva optimálne obdobie na rozvoj elementárneho tvorivého a intelektového potenciálu dieťaťa pomocou Montessori pomôcok.

Deti vedené metodikou Montessori začínajú spontánne písať, čítať a počítať už v predškolskom veku. Cieľom pedagogiky je podporovať u Vášho dieťaťa prirodzenú túžbu učiť sa, podporovať priateľský vzťah medzi učiteľom a dieťaťom a podporovať schopnosť učiteľa pozitívne dieťa motivovať.

MARIA MONTESSORI (1870-1952):

Maria bola talianska lekárka a pedagogička, ktorá v roku 1896 ako prvá žena v Taliansku promovala na vysokej škole v odbore lekárstvo. Postupne si prehĺbovala svoje vzdelanie v oblasti antropológie, biológie a psychológie. Po štúdiách pracovala ako asistentka na Univerzitnej psychiatrickej klinike v Ríme, kde sa zameriavali na výchovu mentálne postihnutých detí. Neskôr pracovala ako vedúca školy pre liečebných pedagógov, vykonávala prax detskej lekárky a viedla katedru antropológie na univerzite v Ríme. V roku 1907 otvorila Maria Montessori Dom detí, určený pre chudobné deti v predškolskom veku. Tu sa začala jej cesta k

vypracovaniu materiálov a pomôcok pre zmyslovú výchovu detí v predškolskom veku. Už v roku 1908 sa Maria Montessori postupne vzdala všetkých prestížnych postov- opustila kliniku, univerzitu a ukončila aktívnu lekársku prax. Nasledovala jej viac ako 40-ročná pedagogická a výskumná činnosť, spojená so spisovateľskými aktivitami a neskoršou prednáškovou činnosťou.

Pri svojej práci si hneď v počiatočkoch uvedomila, že **deti celkom prirodzene a nenútené vstrebávajú veľké množstvo znalostí zo svojho bezprostredného okolia** a to ju inšpirovalo k celoživotnému úsiliu o reformu vzdelávania. Mnohoročným pozorovaním a radou pedagogických experimentov vytvorila výučbovú sústavu, ktorá je dnes rozšírená po celom svete a veľmi uznávaná v takých krajinách ako Nemecko, Holandsko, Taliansko, Rakúsko či Čína.

ZÁKLADNÉ PRINCÍPY MONTESSORI ŠKOLY:

Pomôž mi, aby som to dokázal sám

Táto prosba, s ktorou sa jedno z detí obrátilo na Mariu Montessori, sa stala hlavným krédom jej pedagogiky. Úlohou dospelých je to, aby dieťa vlastnými silami a svojim tempom získalo nové vedomosti a schopnosti, pričom sa mu vytvorila tie najlepšie podmienky.

Ruka je nástrojom ducha

Práca rúk je podľa Montessori základom pre pochopenie predmetov a javov, základom pre rozvoj myslenia a reči. **Metodika kladie veľký dôraz na spojenie duševnej aktivity a tvorivej telesnej aktivity.** Vychádza sa z konkrétneho poznania pri manipulácii s vecmi.

Rešpektovanie senzitívnych období

Senzitívne obdobie je doba, kedy je dieťa obzvlášť citlivé na určité intelektuálne podnety. V tomto období je dieťa schopné vstrebávať nové poznatky a nadobúdať schopnosti prirodzene- tzv. nevedomé učenie.

Polarizácia pozornosti

Dieťa je schopné sústrediť sa intenzívne a dlhodobo iba na prácu, ktorá ho zaujme.

Trojstupňová výuka

Táto metóda je určená predovšetkým deťom v predškolskom veku. Poznávanie sa skladá z troch krokov: 1. Pomenovanie učiteľom, 2. Znovupoznanie, 3. Aktívne ovládanie

Práca s chybou

Dieťa nie je za chyby trestané ani záporne hodnotené. Chyba má byť ukazovateľom toho, čo je ešte potrebné precvičiť a je chápaná ako bežný a prirodzený prejav v procese učenia. Učiteľ by nemal používať negatívne hodnotenie, ale ponúknuť dieťaťu inú formu kontroly. Pomôcky sú pripravené tak, aby dieťa bolo schopné samo skontrolovať správnosť riešenia.

Práca s pochvalou

Každé dieťa potrebuje pocit istoty, bezpečia a úspechu, no neustále kladné či záporné hodnotenie zo strany dospelých ho obmedzuje. S pochvalou sa v Montessori pedagogike zachádza primerane tak, aby sa dieťa nestalo na pochvale závislé.

NAŠE POSTREHY:

Montessori škola má nesporne obrovský význam v predškolskej a elementárnej pedagogike. Dieťaťu umožňuje už v predškolskom veku prirodzenou cestou absorbovať intelektuálne podnety a hravou formou zdokonaľiť reč a zvládnuť základy písania a čítania. Pre školskú výchovu vyvinula Maria Montessori metodiku, ktorá buduje u detí lásku k vedeniu a poznaniu, čo dnes niekedy v tradičnej škole absentuje. Na rozdiel od klasickej školy sa Montessori snaží prepojiť jednotlivé predmety, aby dieťa pochopilo súvislosti. Každé dieťa dostáva priestor venovať sa oblastiam, v ktorých sa cíti byť výnimočné. Mnohé z princípov Montessori by sa mohli povinne integrovať do výuky v tradičnej škole.

Lucia Surmová